

FÅFÄNGAN RAKENNUSINVENTOINTI

INVENTOINTIRAPORTTI

JYRKI YRJÖLÄ 2011

RAUMAN KAUPUNKI

SATAKUNNAN MUSEO

Sisällysluettelo

INVENTOINNIN TAVOITTEET JA TOTEUTUS.....	3
ALUEEN OMINAISPIIRTEET.....	3
FÅFÅNGAN HISTORIAA.....	4
ARVIOINTI.....	7
KOhteet.....	8
Kesäteatteri.....	8
Kiikartorni.....	8
Lehtola.....	9
Merijakamo.....	12
Merikylpylä.....	12
Merikylpylän saunat.....	13
Merikylpylän tanssilava.....	16
Nokan torppa.....	17
Pumppuasema.....	21
Rauman maauimala.....	21
FÅFÅNGAN ALUEEN RAKENNUKSET JA ARVOLUOKAT.....	25
LÄHTEET.....	26

INVENTOINNIN TAVOITTEET JA TOTEUTUS

Fåfångan rakennusinventointi toteutettiin osana alueen asemakaavan uusimistyötä. Inventointi sekä rakennusten arvottaminen tarvitaan vireillä olevan asemakaavan muutoksen perusselvitykseksi. Inventoijana toimi arkkitehti Jyrki Yrjölä ajalla 30.5. - 17.6.2011 ja vastaavana tutkijana Satakunnan Museon rakennustutkija Liisa Nummelin. Inventointi on tyypiltään kattava kokonaisinventointi, jossa menetelminä on käytetty kenttätutkimusta ja havainnointia, valokuvausta, kartta- ja arkistotyöskentelyä. Arkistomateriaalin hankinnassa on hyödynnetty Rauman kaupunginarkistoa, kaupungin rakennusvalvonnan arkistoa sekä Rauman Museon valokuvakokoelmaa. Tutkimuskirjallisuus sisältää paikallishistoriaa käsitteleviä teoksia.

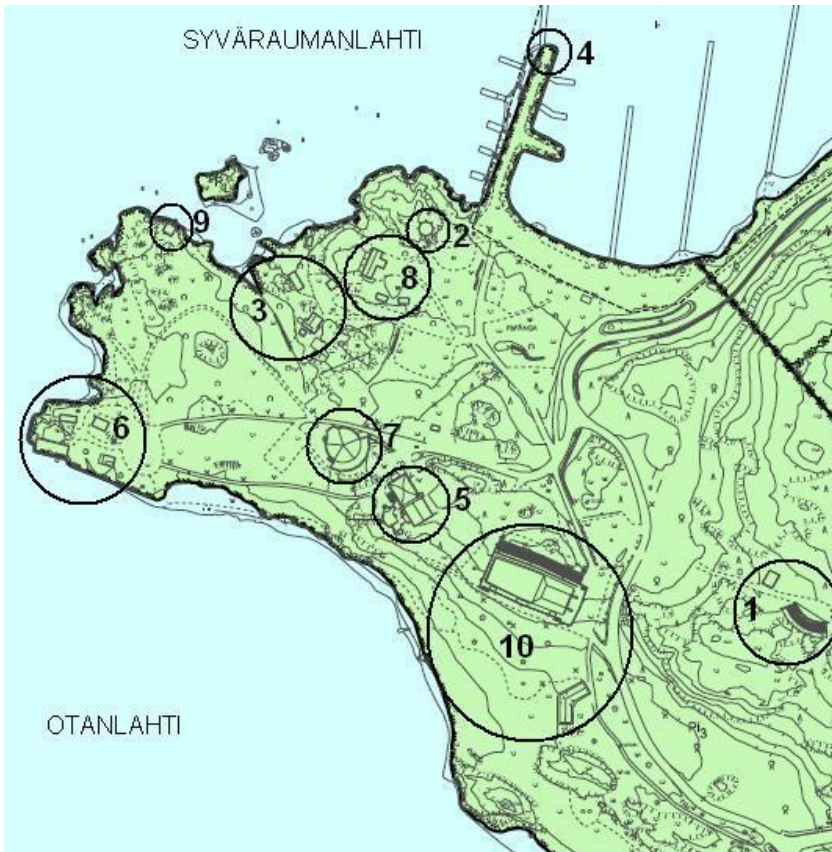
ALUEEN OMINAISPIIRTEET

Fåfångan inventointialue käsittää Syväraumanlahden ja Otanlahden väliin jäävän Fåfångan niemen, joka sijaitsee Raumanmeren rannikolla noin kolme kilometriä Rauman keskustasta länsi-luoteeseen. Pohjoisessa, lännessä ja etelässä niemi rajautuu merialueeseen, idässä puolestaan Patterinmäelle nouseviin kallioihin, alueen läpäisevän Suvitien itäpuolella. Fåfånga muodostaa yhdessä eteläpuolellaan olevien Poroholman ja Petäjäksen kanssa Rauman keskustan laajimman merenrantaan rajoittuvan viher- ja virkistysalueen, jolla on suhteellisen vähäisessä määrin rakentamista. Niemen suosio lämpimän vuodenajan lähivirkistysalueena perustuukin paljolti merenläheisyyteen, hiekkarantaan ja Syväraumanlahden venesatamaan.

Fåfångan niemen rannat ovat suurelta osin kallioiset tai kasvavat kaislikkoa. Maauimalan lounaispuolelta alkava yleinen uimaranta jatkuu hiekkarantana aina Otanlahden pohjukkaan saakka. Pohjoisrannalla, Merijakamon itäpuolella rantaviivaa on maatäytöin muokattu palvelemaan venesatamaa venelaitureineen. Topografialtaan Fåfångan maasto on kohtalaisen tasaista Suvitiehen asti. Lähempänä niemen kärkeä maastomuodot ovat pienipiirteisempiä avokalliomuodostelmineen. Maauimalan kohdalla on pieni mäntyä kasvava mäki ja Suvitiestä itään päin mentäessä maasto alkaa nousta loivasti kohden Patterinmäen kallioista lakea, jonka korkeimmat kohdat nousevat noin 19 metriin merenpinnasta. Kasvillisuus vaihtelee avarammasta ja puistomaisesta (esim. maauimalan ympäristössä) melkein luonnontilaiseen, lehtomaiseen metsikköön niemen kärjessä.

Inventointialueen rakennuskanta on epähomogeenista sekä ikänsä että mittakaavansa puolesta. Vanhin rakennus on alkuaan 1850-luvulla rakennettu Nokan torppa, uusin tulokas edellisen naapurissa sijaitseva Kiikartorni 1990-luvun alusta. Mittakaavallisesti kookkain rakennus puolestaan on maauimala, joka kuitenkin mataluutensa vuoksi, puolittain rinteeseen upotettuna, sulautuu luontevasti ympäristöönsä. Kaikki inventointikohteet ovat nykyisin julkisessa (tai puolijulkisessa) käytössä. Rakennusten käyttötarkoituksissa korostuvat erilaiset harrastus- ja vapaa-ajan aktiviteetit.

Inventointialueen maapohja sekä suurin osa rakennuksista on Rauman kaupungin omistuksessa.

1. Kesäteatteri
2. Kiikartorni
3. Lehtola
4. Merijakamo
5. Merikylpylä
6. Merikylpylän saunat
7. Merikylpylän tanssilava
8. Nokan torppa
9. Pumppuasema
10. Rauman maauimala

Kohteiden sijainti merkittynä inventointialueen kaavakarttaan.

FÅFÄNGAN HISTORIAA

Fåfången niemi osana kruunun vanhaa lahjoitusmaata kuului Rauman kaupungin tiluksiin jo 1600-luvun alkupuolelta lähtien. Tuolloin Rauman rantojen kolmas maihinnousupaikka oli Tarvonsaaren Otsan satama nykyisen Otanlahden tienoilla. Sitä käyttivät varsinkin Aikon salmesta eli "veräjämä" sisäreittiä kaupunkiin tulleet kalastajat, joilta kaupunki on myös, ainakin ajoittain, kantaanut kalatullia. 1700-luvulla seutua käytettiin kalojen kuivaamiseen, vaikka kaupunki pyrkiikin estämään kalastajien maihinnousua Otanlahteen. Saaristolaisten venesatamana lahden pohjukka säilyi 1800-luvun loppuun, johon saakka Fåfången aluetta käytettiin myös karjan laidunalueena.

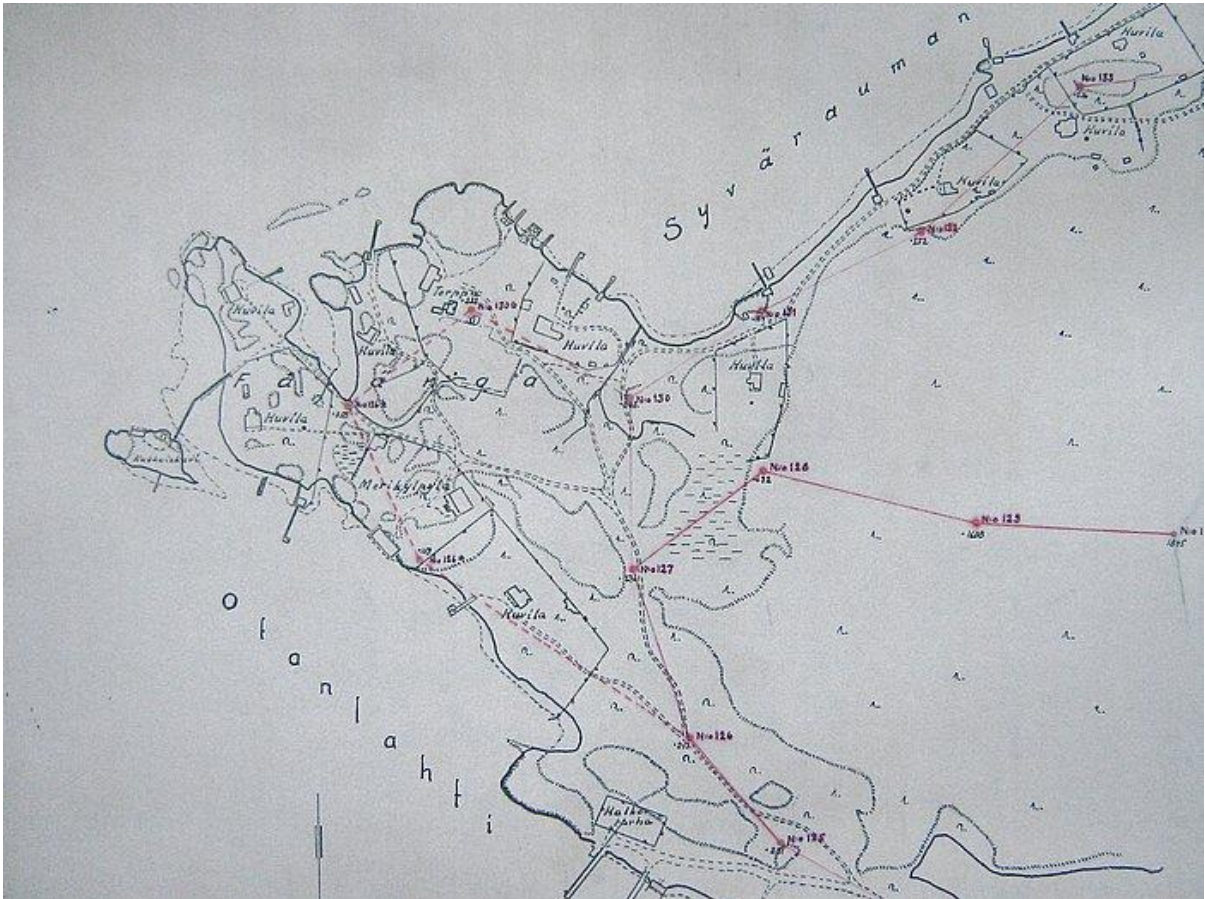
Fåfånga on ollut yleisessä virkistyskäytössä jo 1800-luvun alkupuolelta lähtien, jolloin Rauma eli kukoistavinta kylpyläkauttaan. Tuolloinen kylpylä sijaitsi Kaivopuistossa Fåfången itäpuolella. Vaikka kylpylätoiminta hiipuikin vuosisadan lopulle tultaessa, Kaivopuiston alue palveli eri kansanluokkia ulkoilu- ja virkistysalueena vielä 1900-luvun taitteessa. Kaivopuistosta saatettiin tehdä uima- ja huviretkiä mm. läheiseen Fåfångaan ja Otanlahteen. Lahteen rakennettiin 1880-luvulla uimahuone, joka 1920-luvulla kuitenkin poistui käytöstä Poroholmaan valmistuneen uimalan valmistuttua. Sen sijaan yleinen pesupaikka säilyi rannalla pitkään.

Uimakoppeja Otanlahdessa 1900-luvun alussa. Rauman museon valokuvakokoelma.

1800-luvun lopulta lähtien Petäjäksen ja Poroholman rantoja alettiin vuokrata myös yksityiseen virkistyskäyttöön. Fåfängan niemenkin melko luonnonvaraisena säilyneeseen yleisilmeeseen löivät leimansa varakkaiden kaupunkilaisten yksityishuvilat 1900-luvun vaihteen molemmin puolin. Junailija Jaakko Härö vuokrasi vuonna 1914 niemen nokasta tontin kesähuvilaansa varten (myöhempi laivanvarustaja Yrjälän huvila). Pari vuotta myöhemmin kauppaneuvos Wladimir Sofronoff rakennutti edustavan huvilansa niemen etelärannan tuntumaan (nykyisen Merikyöpylän vanha osa). Ehkä näkyvin huviloista oli kuitenkin tuomari Waltarin omistuksessa 1900-luvun puolimaissa ollut huvilarakennus, jonka torni nousi maisemassa selvästi puuston yläpuolelle. Tämän huvilan oli rakennuttanut kauppias Selim Nordberg mahdollisesti jo 1880-luvun alussa. Nykyisen maauimalan paikalla ollut apteekkari Max Ruotsilan huvila, "Rauhala", oli todennäköisesti niin ikään peräisin 1880-luvulta. Edellisten lisäksi niemellä sijaitsi pieni Kukkaskarin huvila sekä Kavasteen ja Rosvallin huvilat Nokan torpan rajanaapureina. Kaikkiaan Fåfängan huvilayhdyskunta käsitti ennen toista maailmansotaa seitsemän huvilaa piharakennuksineen.

Rauman kaupungin ohjaamana tapahtunut huviloiden siirtyminen yhdistysten ja erilaisten yhteisöjen haltuun toisen maailmansodan jälkeen vaikutti merkittävästi myös Fåfängan miljöokuvaan. Vuonna 1950 kaupungin rakennustoimistossa laadittu ja valtuuston samana vuonna hyväksymä kansanpuistosuunnitelma määritteli suuntaviivat niemen käytölle kaupunkilaisten yleisenä virkistysalueena. Alueen julkisen, puistomaisen virkistyskäytön merkitys korostui. Mm. Otanlahden ranta rauhoitettiin kokonaan uimarannaksi, minkä seurauksena lahden pohjukassa olleet huuhteluhuoneet ja nk. kalastajalaituri purettiin. Samoin venelaiturit Otanlahdesta siirrettiin muualle. Huviloiden osalta suunnitelmasta seurasi, että huvilapalstojen vuokra-aikojen umpeutuessa rakennukset lunastettiin kaupungille ja useimmat niistä purettiin 1950- ja 60-lukujen kuluessa.

Fåfänga 1900-luvun alkupuolen karttapiirroksessa, jossa niemellä sijainnut huvilayhdyskunta nähdään valmiiksi rakentuneena. Rauman kaupunginarkisto, karttakokoelma.

1950-luvun puoliväliin mennessä niemelle valmistui kaksi suurta, liikuntaa palvelevaa rakennusta, tanssilava ja maauimala, mikä seikka lisäsi merkittävästi Fåfängan vetovoimaa lämpimänä vuodenaikana. Kansanpuistosuunnitelma toteutui konkreettisimmin maauimalan rakentamisessa apteekkari Ruotsilan huvilan paikalle. Myös Merikylpylän säilyttäminen kahvilatyypisessä käytössä sisältyi em. suunnitelmaan. Merikylpylän vuokraaminen RAP:lle ja RTU:lle 1940-luvun loppupuolella toi em. järjestöt aktiivisesti mukaan Otanlahden rantavyöhykkeen kehittämiseen. Näkyvimmin järjestöjen osuus on näkynyt RTU:n tanssilavan (1953) ja Merikylpylän saunojen rakentamisessa Kukkaskariin (1960-luku). Samoin Merikylpylän laajentaminen ja sen seurauksena ravintolatoiminnan alottaminen 1960- ja 70-lukujen taitteessa lisäsi alueen kävijämääriä.

Fåfängan niemen käyttöä ja painoarvoa virkistysalueena ovat viimeisten vuosikymmenten aikana lisänneet myös voimakkaasti kehittyneet lähialueet: Syväraumanlahden pienvenesatama ja Poroholman lomakeskus. Kesäisin autopaikoitustarvetta ja liikennemääriä on 1970-luvulta lähtien kasvattanut Fåfängassa toimiva, 2000-luvulla laajennettu kesäteatteri. Suurimmat yleisömäärät Poroholman-Fåfängan alueen kulttuuritapahtumista on kerännyt vuosina 1999-2007 alueella järjestetty Raumanmeren Juhannus -musiikkifestivaali.

ARVIOINTI

Vuonna 2010 voimaan astuneessa laissa rakennusperinnön suojelemiseksi on määritelty rakennuksen tai ympäristön voivan olla arvokas rakennushistorian, rakennustaiteen ja -

tekniikan, erityisten ympäristöarvojen, rakennuksen käytön tai siihen liittyvien tapahtumien kannalta. Arvojen määrittämiseksi on laissa mainittu vielä kriteerit, joita ovat kohteen harvinaisuus, tyypillisuus, edustavuus, alkuperäisyys, historiallinen todistusvoimaisuus ja kerroksisuus.

Fåfångan arvottaminen perustuu yllämainittuun lakiin sekä Museoviraston Rakennushistorian osaston suosituksiin. Vaikka arvottamistyö tehtiin ensisijaisesti rakennustasolla, Fåfångan niemen rakennettu ja luonnonympäristö muodostavat kuitenkin ainutkertaisen, historiallisesti kerrostuneen ja muovautuneen miljöökokonaisuuden, joka on paljon enemmän kuin osiensa summa. Yksittäisten rakennusten arvo peilautuukin ensi sijassa tämän kokonaisuuden kautta.

Kohteet sisältävät joko yhden tai useamman rakennuksen. Rakennuskohtaisen arvottamisen lisäksi arvoluokitus on annettu myös kohdetasolla niissä tapauksissa (Lehtola, Nokan torppa, Maauimala), joissa kohteen rakennuksilla on katsottu olevan erityisen selkeä historiallinen, miljöökuvallinen tms. koherenssi. Kolme nuorinta kohdetta (Merijakamo, Kiikartorni ja Kesäteatteri) on jätetty kokonaan arvottamatta kohteiden iän estäessä arvotuskriteerien soveltamisen niiden kohdalla. Lisäksi arvoluokitusta vaille on jätetty yksi sellainen vanhempi kohde (Pumppuasema), jonka ei ole katsottu omaavan erityistä kulttuuri- tai rakennushistoriallista arvoa.

Rakennukset jaoteltiin kolmeen arvoluokkaan:

A Erityisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

B Merkittävä rakennus. Tärkeä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja ympäristön kannalta. Säilytettävä.

C Rakennus, jolla on merkitystä alueen historian ja/tai ympäristön kokonaisuuden kannalta. Säilyttäminen suotavaa.

Inventointialueen sijainnista johtuen kohteiden tyypilliseksi arvotusperusteeksi ovat nousseet ympäristöarvot. Lähes kaikki kohteet sijoittuvat rannan välittömään tuntumaan, ja useimmilla on maisemallisesti varsin näkyvä sijainti, joko meren suunnalta tai toisaalta Poroholmasta, Petäjäksestä tai Syväraumalta katsottuina. Ennen 1960-lukua valmistuneisiin kohteisiin liittyy lisäksi rakennus- ja kulttuurihistoriallisia, mutta usein myös säilyneisyysarvoja.

KOHTEET

1. KESÄTEATTERI

Kuvaus

Suurehko katettu teatterikatsomo esiintymislavoineen ja huoltorakennuksineen sijoittuu Suvitien itäpuoleiseen kallioiseen metsämaastoon.

Historia

Rauman kesäteatteri on siirtynyt Fåfångaan 1960- ja 70 -luvun vaihteessa. Rauman Iltanäyttelijät ry organisoii pitkään teatteritoimintaa. 2000-luvulta lähtien toimintaa on hallinnoinut ja määräälää vuokrannut Rauman Kaupunginteatterin Kannatusyhdistys ry. Katsomo on katettu ja laajennettu nykyasuunsa vuonna 2007.

2. KIIKARTORNI

Kuvaus

Fåfångan pohjoisrannalla sijaitseva vuonna 1992 valmistunut näkötorni on nimen rantamaisemassa näkyvä maamerkki merellä kulkijoille.

Historia

Kiikartornin esikuvana on Lonsinkalliolla vuosina 1892-1956 sijainnut vanha Kiikartorni. Sen toiminta liittyi vanhan ajan merenkulkuun ja siinä käytettyyn viestintään. Nykyinen Kiikartorni valmistui näkötorniksi vuonna 1992 vuorineuvos Eino Salon käynnistämänä hankkeena. Se on tarkka kopio vanhasta Kiikartornista ja eräs Rauman museon museokohteista.

3. LEHTOLA

Kuvaus

Fåfängan niemen pohjoisrannan tuntumassa sijaitseva viiden rakennuksen muodostama suojaisa, puutarhamainen pihapiiri. Rakennusten muodostama miljöökokonaisuus havainnollistaa hyvin 1900-luvun alkupuolen raumalaista huvila-asumista.

Historia

Lehtola liittyy historialtaan Fåfängan niemen perinteiseen, suurimmalta osin kadonneeseen huvila-asutukseen ja -kulttuuriin. Aiemmin Lehtola tunnettiin Kavasteen huvilana raumalaisen talousneuvos Toivo Kavasteen mukaan, joka hankki sen kesähuvilakseen 1900-luvun alkupuolella. Nykyiset mittasuhteensa ja kokonaishahmonsa huvila on saanut Kavasteen aikaisten useiden laajennustöiden tuloksena. Kavasteen leski myi rakennukset Rauman kaupungille, joka vuokrasi ne edelleen Rauman Seudun Eläkkeensaajien Yhdistykselle vuonna 1970. Rakennukset sekä niihin liittyvä määräala Fåfängasta ovat edelleen em. yhdistyksen aktiivisessa kesäkäytössä.

Rakennukset

Huvilarakennus

Kuvaus

Melko monimuotoinen puolitoistakerroksinen huvilarakennus, jossa kapeampaan satulakattoiseen osaan liittyy leveämpi satulakattoinen salisiipi. Sisäänkäyntisivua leimaa koko rakennuksen mittainen lasitettu terassi. Rakennuksen selkäpuolella on matala, pulpettikattoinen kellarisiipi.

Historia

Rakennus on alkuperäisasultaan tiettävästi ollut vaatimaton, kapearunkoinen, keittiön ja kamarin käsittänyt hirsimökki. Tätä on Toivo Kavasteen toimesta laajennettu mahdollisesti 1910- tai 20-luvulla salin käsittävällä, poikittaisella siipiosalla. Lisäksi oleskelupihan puolelle on myöhemmin rakennettu koko rakennuksen pituinen pulpettikattoinen lasikuisti. Kavasteen aikainen, ennen sotia rakennettu, on myös talon selkäpuolelle lisätty matala, betonirakenteinen, pulpettikattoinen kellarisiipi. Kaupungin omistuksessa rakennuksen ulkoasuun ei ole tehty mainittavia muutoksia lukuun ottamatta ullakkokerroksesta purettua avoparveketta.

Arviointi

Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti, miljöökuvallisesti sekä säilyneisyyden kannalta arvokas.

Rakennus on parhaiten säilynyt esimerkki Fåfängan niemen vanhasta huvilarakenteesta. Samalla se on alueen säilyneistä huviloista ainoana edelleen huvilatyypillisessä asumiskäytössä. Useita laajennuksia kokenut pittoreski rakennus on säilyttänyt 1900-luvun alkupuolen asunsa verhousteraaleja ja jugendvaikutteista julkisivuornamentiikkaa myöten.

Luokka A: Erityisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

Sauna

Kuvaus

Satulakattoinen, rantakalliolle perustettu saunarakennus, joka käsittää saunakamarin ja löylyhuoneen. Rakennusta ympäröi myöhemmin rakennettu puuterassi.

Historia

Kavasteen huvilan saunaksi valmistuneen rakennuksen iästä ei ole saatu varmuutta. Joka tapauksessa se on ollut paikalla viimeistään 1930-luvulta lähtien.

Arviointi

Miljöökuvan kannalta arvokas.

Sauna kuuluu olennaisena osana huvilan pihapiiriin. Rantamaisemassa se nousee lehdettömänä talvikautena ilmeisesti melko hyvin esiin.

Luokka B: Merkittävä rakennus. Tärkeä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja ympäristön kannalta. Säilytettävä.

Venevaja

Kuvaus

Satulakattoinen, nykyisin varastona toimiva vanha venevaja.

Historia

Huviveneily kuului olennaisena osana Raumalla kesäiseen huvilaelämään jo 1900-luvun alkupuolella. Ilmeisesti Toivo Kavasteen rakennuttama venevaja on ollut nykyisellä paikallaan viimeistään 1930-luvulta lähtien. Rakennuksen katto on uusittu profiilipeltikatteeksi nykyisen vuokralaisen aikana.

Arviointi

Miljöökuvallisesti arvokas

Venevaja kuuluu osana hyvin säilyneeseen huvilamiljööseen.

Luokka C: Rakennus, jolla on merkitystä alueen historian ja/tai ympäristön kokonaisuuden kannalta. Säilyttäminen suotavaa.

Vierasmaja

Kuvaus

Satulakattoinen, entinen vierasmaja pihapiirin pohjoisreunalla lienee laajennettu nykyasuunsa sotien jälkeen.

Historia

Rakennus on alkujaan ollut huomattavasti nykyistä pienempi. Sitä on mahdollisesti 1940- tai 50 -luvulla laajennettu syvyysuunnassa nykyisiin mittoihinsa. Kavasteen aikana rakennusta käytettiin vierasmajana, ja sitä kutsuttiin perheen piirissä nimellä "Sorrento". Nykyisin rakennus on varastokäytössä. Katto on aikanaan uusittu aaltopelliksi.

Arviointi

Miljöökuvallisesti arvokas.

Vierasmaja kuuluu osana hyvin säilyneeseen huvilamiljööseen. Nykyinen ulkoasu lienee peräisin 1940- tai 50 -luvulta.

Luokka C: Rakennus, jolla on merkitystä alueen historian ja/tai ympäristön kokonaisuuden kannalta. Säilyttäminen suotavaa.

4. MERIJAKAMO

Kuvaus

Veneilijöiden palvelukioski anniskeluterasseineen Syväraumanlahden venesataman yhteydessä. Arkkitehti Jukka Koivulan suunnittelema kioskirakennus on valmistunut vuonna 1987. Se sijaitsee näkyvästi Syväraumanlahteen rakennetun aallonmurtajan kärjessä.

5. MERIKYLPYLÄ

Kuvaus

Fåfängan etelärannan läheisyydessä sijaitseva entinen huvilarakennus, johon liittyy matalampi ravintolasalin sisältävä 1960-luvun lopun laajennusosa. Rakennus sijoittuu melko avoimeen kalliomaastoon Otanlahden tuntumaan ja erottuu rantamaisemassa selvästi varsinkin etelän suunnasta katsottaessa.

Historia

Merikylpylän syntyhistoria nivoutuu Fåfängan niemen perinteiseen, suurimmalta osin jo kadonneeseen huvila-asutukseen ja -kulttuuriin. Päärakennus valmistui raumalaisen kauppaneuvos Wladimir Sofronoffin (myöh. Valle Sovero) kesähuvilaksi vuoden 1917 vaiheilla. Paikkakunnalta muuton johdosta hän 1920-luvun alussa myi talon rannassa olevine saunarakennuksineen merikapteeni Karl Grönroosille. Tältä ne siirtyivät edelleen Rauman kaupungin omistukseen ilmeisesti 1920-luvun jälkipuolella. Tuolloin vasta perustettu Rauman Työväen Urheilijat vuokrasi Merikylpylää mm. paini- ja uintitoimintaansa varten vuodesta 1929 1930-luvun alkupuolelle. Vuodesta 1946 lähtien kaupunki vuokrasi rakennukset SAK:n Rauman Ammatilliselle Paikallisjärjestölle ja Rauman Työväen Urheilijoille. Niitä käytettiin lähinnä kokoontumis- ja tanssilavan valmistuttua, myös kahvilatoimintaan. Päärakennuksen ullakkokerrokseen kunnostettiin myös talonmiehen asunto. Rannassa sijainneet sauna, venesuuli ja pelihallina toiminut rakennus purettiin huonokuntoisina 1960-luvun kuluessa.

Ravintolasaliksi suunniteltu laajennusosa on valmistui Leo Lamminpään vuoden 1967 muutospirustusten pohjalta. Jo tätä aiemmin rakennuksen vanha osa oli saanut uudisosan kaltaisen vaakasuuntaisen julkisivuverhouksen. Vanhan osan avoveranta on todennäköisesti lasitettu umpeen vuonna 1986 tehdyssä muutoksessa. Meren puoleiseen julkisivuun liittyy nykyisin laaja, ravintolakäyttöön suunniteltu terassointi, joka on laajennettu nykyisiin mittoihinsa 1990-luvulla. Rakennus on ollut ravintolakäytössä laajennusosan valmistuttua. Samaan käyttöön uusi omistaja oli kunnostamassa sitä inventointikesänä 2011.

Arviointi

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas (koskee rakennuksen vanhaa osaa)

Kahdesta osasta koostuva rakennus, jossa vuonna 1917 valmistuneeseen kesähuvilaan liittyy 1960-luvun lopun matalampi, yksikerroksinen ravintolasiipi. Kyseinen laajennusosa rikkoo alkuperäisen rakennuksen perinteisen, kompaktin perushahmon. Osittain uusitut ikkunat ja uusittu julkisivuvuoraus vähentävät vanhan osan säilyneisyysarvoa. Sama pätee vanhan avoverannan umpeen rakentamisessa. Lähinnä 1990-luvulta periytyvä runsas terassointi rakennuksen pääjulkisivun edessä on mittakaavallisesti ylisuuri ja hallitseva. Otanlahden rannan tuntumassa sijaitsevalla rakennuksella on selvää maisemallista arvoa. Kohde kaipaa tulevassa asemakaavassa tavallista tarkempaa käsittelyä.

Luokka B: Merkittävä rakennus. Tärkeä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja ympäristön kannalta. Säilytettävä.

6.MERIKYLPYLÄN SAUNAT

Kuvaus

Viiden rakennuksen muodostama kokonaisuus sijaitsee maisemallisesti keskeisellä paikalla Fåfängan niemen länsikärjessä. Erityisesti suuremman saunarakennuksen sijainti korostuu meren suunnalta sekä Petäjäksestä ja Poroholmasta katsottaessa.

Historia

Fåfängan kärjessä sijainneeseen Kukkaskariin valmistui pieni kesähuvila viimeistään 1920-luvulla. Rauman lyseon tuolloisen rehtorin, Väinö Nuotion, sisar Helmi Nuotio hankki neljän ystävänsä kanssa karin kesäpaikakseen ilmeisesti 1920-30-luvun vaihteen tienoilla. Myöhemmin se toimi merikapteeni Lehdon kesänviettopaikkana. Karille oli tuolloin järjestetty jalankulkuyhteys puista kävelysiltaa pitkin niemen kärjestä. Rauman kaupungille Kukkaskari siirtyi Lehdon perikunnalta. 1950- ja 60-lukujen vaihteessa Kukkaskari vuokrattiin SAK:n Rauman Ammatilliselle Paikallisjärjestölle (RAP) ja Rauman Työväen Urheilijoille (RTU). Pian tämän jälkeen se liitettiin maatäytöillä mantereeseen, jolloin alueelle järjestyi ajoyhteys. Osittain täyttöalueen päälle sijoitettiin saunavieraille tarkoitettu autopaikoituskenttä.

Vuonna 1963 vesirajaan valmistui tilava sauna- ja kerhohuonerakennus ja saman vuosikymmenen lopulla edellisen läheisyyteen pienempi hirsisauna. Mainitsemisen arvoinen on myös alueen rantaviivan Otanlahteen rajautuva, lohkokivistä koottu edustava reunakiveys. Nykyisin saunat ovat lämpimänä vuodenaikana vuokrattavissa yksityisten ja järjestöjen käyttöön ja ovat yleisökäytössä parina iltana viikossa. Vanha kesäasuntorakennus toimii saunanhoitajien tauko- ja sosiaalitalana. Vuonna 2011 saunarakennusten väliselle nurmikolle on pystytetty pieni puurakenteinen huvimaja.

Rakennukset

Sauna- ja kerhohuonerakennus

Kuvaus

Satulakattoinen, kaksi erillistä saunaosastoa käsittävä rakennus, jonka länsipäässä on lisäksi tilava kerhohuone keittiöineen. Rakennukseen liittyy eteläsivulle, puolittain meren päälle sijoittuva avokuisti ja uimalaituri.

Historia

Leo Lamminpään vuonna 1960 suunnittelema saunarakennus on säilyttänyt varsin hyvin alkuperäisasunsa. 2000-luvun puolivälissä salama tuhosi itäpään saunaosastoa, mutta se rakennettiin uudelleen vanhan mallin mukaisena. Sisäpintojen kunnostusta on rakennuksessa tehty vuosien varrella.

Arviointi

Maisemallisesti arvokas kohde.

1960-luvun alun saunarakennus sijaitsee maisemallisesti erittäin keskeisellä paikalla Fåfängan niemen länsikärjessä. Horisontaalinen, rauhallinen ja aikaansa hyvin edustava rakennus erottuu rantamaisemassa sijaintinsa vuoksi poikkeuksellisen selvästi.

Luokka B: Merkittävä rakennus. Tärkeä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja ympäristön kannalta. Säilytettävä.

Huoltorakennus 1

Kuvaus

Satulakattoinen, lähes neliömäinen huoltorakennus käsittää varaston ja saunavieraiden WC-tilat.

Historia

Rakennus on alkujaan ollut huvilan talousrakennuksena. Se on laajennettu nykyisiin mittoihinsa saunojen huoltokäyttöön vuonna 1977. 1980- ja 90-lukujen taitteessa rakennus on varustettu nykyaikaisilla WC-tiloilla.

Arviointi

Huvilaan liittynyt vanha talousrakennus on mittasuhteiltaan täysin uusiutunut 1970-luvulla. Sillä ei voi katsoa olevan erityistä kulttuuri- tai rakennushistoriallista arvoa, vaan rakennuksen merkitys perustuu sen käyttöarvoon.

Luokka C: Rakennus, jolla on merkitystä alueen historian ja/tai ympäristön kokonaisuuden kannalta. Säilyttäminen suotavaa.

Huoltorakennus 2**Kuvaus**

Kapearunkoinen, satulakattoinen rakennus toimii saunanhoitajien sosiaalitalana.

Historia

Rakennuksen valmistumisajankohdasta ei ole varmuutta. Se on kuitenkin nähtävissä mahdollisesti 1920-luvun Fåfängaa kuvaavassa karttapiirroksessa. Ilmeisesti alusta alkaen rakennuksen merenpuoleisessa päässä oli tilava sauna ja toisessa päädyssä suurehko asuinhuone. Saunan ja asuintilan yhdistäminen saman katon alle oli melko poikkeuksellinen piirre 1900-luvun alkupuolen huvilarakentamisessa. Rakennuksen pohjoissivulla oli lisäksi pieni uimaparveke, josta johti portaat suoraan mereen. Nykyisen vuokralaisen aikana sauna on poistettu ja savupiippu purettu. Samoin joitakin aukkomuutoksia on tehty pohjoissivulle ja ulkovuoraus sekä peltikate uusittu. Rakennus on pitkään toiminut Kukkaskarin saunanhoitajien sosiaalitalana. Meren puolelle aikanaan tehdyn maatäytön ja maannousun johdosta se ei enää sijaitse kiinni rantaviivassa.

Arviointi

Rakennushistoriallisesti ja maisemallisesti arvokas kohde.

Alkujaan kesäasuntona ja saunana ollut rakennus on valmistunut viimeistään 1920-luvulla. Käyttöhistorialtaan se liittyy Fåfängan niemen perinteiseen, suurimmalta osin jo kadonneeseen huvila-asutukseen. Niemen kärjessä rakennuksella on selvää maisemallista arvoa meren suunnalta katsottaessa.

Luokka B: Merkittävä rakennus. Tärkeä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja ympäristön kannalta. Säilytettävä.

Hirsisauna

Kuvaus
Satulakattoinen, tehdasvalmisteinen hirsisauna on vuodelta 1969.

Arviointi

Hirsisauna sijaitsee maisemallisesti hyvin hahmottuvalla paikalla, osana Kukkaskarin saunakokonaisuutta. Sillä ei kuitenkaan voi katsoa olevan erityistä kulttuuri- tai rakennushistoriallista arvoa, vaan rakennuksen merkitys perustuu sen käyttöarvoon.

7. MERIKYLPYLÄN TANSSILAVA

Kuvaus
Otanlahden tuntumassa sijaitseva paviljonkimainen, 1950-luvun tanssilava, jota on vuonna 1970 laajennettu kokonaisilmeeseen sulautuvalla laajennusosalla. Rakennus sijoittuu melko avoimeen kalliomaastoon Fåfängan etelärannan tuntumaan ja erottuu rantamaisemassa selvästi varsinkin Poroholman ja Petäjäksen suunnasta katsottaessa.

Historia

Rauman Työväen Urheilijat (RTU) rakennutti esiintymis- ja tanssilavansa mm. keräysvaroin ja tavaralahjoitusten tuella. Lava toteutettiin kesällä 1953 pitkälti talkootöinä arkkitehti Helena Vainion signeeraamien piirustusten mukaan. Lavatansseja järjestettiin 1950- 60-luvuilla kolmasti viikossa lämpimänä vuodenaikana. Tansseissa kävi tuohon aikaan säännöllisesti 400-700 henkeä. Lavalla nähtiin niin kotimaisia huippuyhtyeitä (esim. Dallape-orkesteri) kuin ulkomaisia nuorisoorkestereita. Elokuisina iltoina järjestettiin nk. elokuun kimaroita, joissa alkutilloista esiintyi vierailuvia taiteilijoita. RTU:n lavalla järjestämät juhannusjuhlat ovat olleet erityisen suosittuja. Vuonna 1971 lavaa laajennettiin aula- ja naulakkotiloilla sekä naistenhuoneella. Laajennukseen ei myönnetty opetusministeriön veikkausvoittovaroja, koska tanssilavan korkeus alitti säädetyn urheilutilojen minimikorkeuden. Nykyisin tanssilavarakennuksessa on järjestetty mm. häitä ja juhannustansseja sekä sitä on vuokrattu kuntoilutoimintaan.

Arviointi

Rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti ja säilyneisyyden kannalta arvokas.

Arkkiteetti Helena Vainion vuonna 1953 suunnittelemaa paviljonkimaista tanssilavaa on 1970-luvun alussa laajennettu rakennukseen sopeutuvalla laajennusosalla. Rakennus on säilyttänyt hyvin 1950-luvun kevyen yleisilmeensä niin ulko- kuin sisätilojenkin osalta. Se edustaa havainnollisesti sodan jälkeistä, vähillä resursseilla toteutettua pula-ajan puurakentamista. Kyseisen aikakauden tanssilavakulttuurin edustajana rakennus kertoo Fåfängan alueen muutoksesta yleiseksi virkistysalueeksi. Otanlahden rannan tuntumassa sijaitsevalla kohteella on selvää maisemallista arvoa.

Luokka A: Erityisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

8. NOKAN TORPPA

Kuvaus

Fåfängan niemen pohjoisrannan tuntumassa, Kiikartornin vieressä, sijaitseva kolmesta rakennuksesta koostuva vanha pihapiiri, johon liittyy etäämpänä, erillään rannassa oleva entinen saunarakennus. Päärakennuksella on maisemallista merkitystä erityisesti Syvärauman suunnalta Fåfängaa katsottaessa.

Historia

Nokan Torppa lienee perustettu jo 1800-luvun alkupuolella, mutta sen asukkaat tunnetaan nimeltä vasta viimeisen sadan vuoden ajalta. Vuoden 1870 tienoilla nykyisen taidetorpan paikalla oli huomattavasti vaatimattomampi asuinrakennus, johon Ahvenanmaalta kotoisin ollut Jaakob Holmström muutti Henriikka-vaimonsa kanssa. Myöhemmin 1800-luvun lopulla Holmström perusti kalastustorpan Rauman saaristoon ja Nokan torppa jäi hänen Edla-tyttarelleen ja tämän miehelle Johan Björkrothille.

Edla Amanda piti lehmiä Fåfängan alueella ja aloitti 1900-luvun vaihteessa torpan pienessä saunassa kaupunkilaisten kylvettämisen. Vieraina kerrotaan olleen jopa ulkomaalaisia saunotettavia. Edla Amandan parantavista savi-, suola-, ja yrttikylvyistä on edelleenkin muistitietoa raumalaisten keskuudessa.

Jaakob Holmströmin asuttama rakennus paloi 1880-luvulla, ja tulipalon jälkeen niemelle pystytettiin uusi asuinrakennus. Tämäkään torppa ei säästynyt tulen vaaroilta, vaan paloi vuonna 1923, jolloin Edla Amanda emännöi Nokkaa. Nykyinen taidetorpan rakennus on siis alueella järjestyksessä ainakin kolmas. Vuoden 1923 tulipalon jälkeen Björkrothin perhe osti entisen Granströmin huvilan. Rakennus siirrettiin Fåfängan niemelle vuonna 1924 Syväraumanlahden etelärannalta. Alkujaan huvilaksi valmistunut rakennus oli aikaisempia Nokan asuinrakennuksia huomattavasti edustavampi.

Edla ja Johan Björkrothin jälkeen torpan lunasti yksi hänen tyttäristään, Anna Björkroth, joka

tunnetaan myöhemmin nimellä Nyman. Nuorena hän oli opetellut pitokokin ja leipurin taidot ja ansaitsi näillä kyvyillään toimeentulonsa. Elämänsä toimeliaimpina päivinä Anni Nyman piti luistinradalla kioskia, jossa hän myi päivittäin melkoisen määrän omatekoisia munkkejaan. Hän vuokrasi myös pienen leipomin ja leipoi siellä raumalaisten häihin ja hautajaisiin. Myöhemmin hän jatkoi vielä leipurinammattiaan Nokan torpan tuvassa, jonne rakennettiinkin suuri leivinuuni. Nyman myi Nokan rakennukset Rauman kaupungille vuonna 1979. Torppa vuokrattiin vasta perustetulle Rauman Harrastajataiteilijayhdistys ry:lle (nyk. Inspira ry) ja rakennus kunnostettiin 1980-luvun alkupuolella. Paitsi näyttelyitä pidetään torpassa kesäaikaan yhdistyksen kokouksia, illanviettoja, myyjäisiä jne.

Rakennukset

Päärakennus

Kuvaus

Pääosin 1920-luvun asunsa säilyttänyt vanha asuinrakennus noudattaa pohjaratkaisultaan perinteistä paritupatyyppeä. Suorakaiteen muotoiseen, satulakattoiseen rakennusrunkoon liittyy taitekattoinen umpikuisti itäisivulla. Ullakkokerroksessa tämän yläpuolella on pulpettikattoinen frontoni ja rakennuksen selkäpuolella satulakattoinen frontoni.

Historia

Alkujaan rovasti Ljungbergin itselleen Syväraumanlahden etelärannalle rakennuttama huvila siirtyi ilmeisesti 1860-luvun alussa konsuli Adolf Wilhelm Granströmin omistukseen. Rakennuksen peri sittemmin hänen tyttärensä Anna Granström. Tämä puolestaan myi sen Björkrothin perheelle, joka siirsi sen nykyiselle paikalleen Fåfängan niemelle vuonna 1924. Siirron yhteydessä rakennusrunkoa korotettiin ja kuisti laajennettiin nykyiseen taitekattoiseen asunsa. Osa rakennuksen ullakkokerroksesta on myöhemmin annettu vuokralaiskäyttöön. Osittain kuistin päällä oleva frontoni on mahdollisesti lisätty tässä yhteydessä.

1980-luvun alkupuolella rakennuksessa tehtiin melko perusteellinen kunnostus. Sisäpinnat uusittiin kauttaaltaan, lukuun ottamatta kuistin kattoja ja seiniä. Sen sijaan ulkoasu säilytettiin vanhoja ikkunoita ja ovia myöten ennallaan.

Arviointi

Rakennushistoriallisesti, maisemallisesti ja säilyneisyyden kannalta arvokas.

1850-luvulla alkujaan rakennettu päärakennus on säilyttänyt perinteisen paritupaan perustuvan pohjaratkaisunsa sekä pääosin 1920-luvun muutosasunsa. Rakennuksella on maisemallista merkitystä erityisesti Syvärauman suunnalta katsottaessa.

Luokka A: Erityisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

Käymälä

Kuvaus
Osin satula-, osin pulpettikattoinen pienehkö ulkorakennus.

Historia

Käymälärakennuksen iästä ei ole saatu varmuutta. Se lienee kuulunut Nokan torpan pihapiiriin 1900-luvun alkupuolelta saakka. Ilmeisesti rakennusta on kunnostettu torpan siirryttyä kaupungille. 2000-luvulla matalampaan oaan on lisätty kompostikäymälä. Korkeampi osa on kesäaikaan mm. kirpputorikäytössä.

Arviointi

Miljöökuvan kannalta arvokas.

Rakennus liittyy kiinteänä osana torpan pihapiiriin ja on suurelta osin säilyttänyt vanhan ulkoasunsa.

Luokka A: Eriyisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

Varasto

Kuvaus
Pulpettikattoinen, korkeahko piharakennus.

Historia

Puuliiterinä ollut rakennus lienee peräisin 1920- tai 30-luvulta. Se on säilyttänyt hyvin alkuperäisasunsa.

Arviointi

Miljöökuvan kannalta arvokas.

Rakennus liittyy kiinteänä osana torpan pihapiiriin ja on ilmeisesti säilyttänyt alkuperäisasunsa.

Luokka A: Eriyisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

Sauna

Kuvaus

Satulakattoinen, entinen saunarakennus on ollut varastokäytössä viimeiset vuosikymmenet.

Historia

Saunan iästä ei ole varmuutta. Se lienee ollut 1900-luvun alkupuolella yleisemmässäkin saunakäytössä. Nokan torpan silloisen emännän Edla Holmströminin parantavista savi-, suola- ja yrttikylvyistä on edelleenkin muistitietoa Raumalla. Torpan rakennusten siirryttyä Rauman kaupungille sauna on ollut 1980-luvun alusta lähtien vuokrattuna Rauman Laitesukeltajat ry:lle varastokäyttöön. Laitesukeltajien toimesta julkisivuihin on lisätty peiterimavuoraus ja ikkunat on levytetty umpeen.

Arviointi

Vanha saunarakennus liittyy menneisyytensä puolesta Nokan torpan historiaan. Se on kuitenkin erillään torpan välittömästä pihapiiristä. Korjaustarpeen laajuus suhteutettuna tulevaan käyttöön on osaltaan otettava huomioon rakennuksen säilyttämisestä päätettäessä.

Luokka C: Rakennus, jolla on merkitystä alueen historian ja/tai ympäristön kokonaisuuden kannalta. Säilyttäminen suotavaa.

9. PUMPPUASEMA

Kuvaus

Lähelle Fåfångan niemen luoteiskärkeä sijoittuva pumppuasema sijaitsee maisemallisesti näkyvällä paikalla Syväraumalta ja Syväraumanlahdelta katsottaessa.

Historia

Pumppuasema on valmistunut maauijalan täyttöveden pumppaamoksi vuonna 1955. Alkuperäisasussaan säilynyt rakennus toimii edelleen vanhassa käytössään.

Arviointi

Maauijalan vuonna 1955 valmistunut pumppaamorakennus sijaitsee maisemallisesti hyvin hahmottuvalla paikalla, lähellä Fåfångan niemen luoteiskärkeä. Sillä ei kuitenkaan voi katsoa olevan erityistä kulttuuri- tai rakennushistoriallista arvoa, vaan rakennuksen merkitys perustuu sen käyttöarvoon.

10. RAUMAN MAAUIMALA

Kuvaus

Fåfångan niemen etelärannan tuntumassa sijaitseva 50-luvun modernismia edustava suurikokoinen maauijalakompleksi, johon liittyy itse uimalarakennuksen lisäksi puurakenteinen huoltorakennus. Rakennustaiteellisesti merkittävä kohde edustaa havainnollisesti funktionalismin tähdentämää valon, keveyden, tilallisen järjestyksen ja puhtauden estetiikkaa. Uimala on istutettu melko avoimeen rinnemaastoon Otanlahden uimarannan tuntumaan ja erottuu rantamaisemassa edukseen erityisesti Poroholman ja Petäjäksen suunnasta katsottaessa. Samalla kohde liittyy kaupunkikuvassa oleellisena osana Suvitien tiemaisemaan.

Historia

Rauman maauimala on yksi maamme yhdeksästä säilyneestä, 1940-50-luvuilla rakennetusta ratamaauimalasta. Rakentamispäätös tehtiin valtuustossa syksyllä 1951 arkkitehti Ilmari Niemeläisen suunnitelman pohjalta. Perusratkaisultaan uimala on läheistä sukua Niemeläisen hieman aiemmin suunnittelemaalle, olympianäyttämönäkin olleelle Ahveniston maauimalalle. Kaupungille myönnettiin rakentamista varten opetusministeriön veikkausvaroja ja rakennus vihittiin käyttöön vuonna 1955. Samanaikaisesti otettiin käyttöön maauimalaan liittyvä puurakenteinen huolto- ja kioskirakennus. Meren läheisyydestä johtuen päätettiin uimavetenä käyttää merivettä, jota pumpattiin Fåfångan niemen luoteiskärkeen rakennetusta vedenpumppaamosta. Uimala on vuosien varrella toiminut sekä kilpauintipaikkana että kaupunkilaisten kesäisenä vapaa-ajanviettokohteena. Se on edelleen kesäaikaan alkuperäisessä uimalakäytössään.

Rakennukset

Maauimala

Kuvaus

Täysimittaisella, 50 metrin radalla varustettu maauimala on toteutettu rinneratkaisuna. Horisontaalinen, betonirakenteinen rakennusmassa hahmottuu kokonaisuudessaan parhaiten rannan ja Suvitien suunnalta katsottuna, kun taas pohjoisen suunnasta se jää melko huomaamattomaksi. Allasta kiertävät teräskaitteiden ympäröimät pesubetonitasot. Pohjoissivulle on sijoitettu koko altaan mittainen nouseva katsomo, joka on erotettu varsinaisesta allastasosta liuskekiveyksellä ja teräskaitteella. Itäpään betonirakenteinen hyppytorni on varustettu 5:n, 7,5:n ja 10 metrin kerrostasoilla. Tämän vieressä on lisäksi erillinen kolmen metrin hyppytorni. Puurakenteiset pukukopit on sijoitettu eteläjulkisivuun, rakennuksen pohjakerrokseen, ulkonevan allastason alle. Pukukoppien edusta on betonilaatoitettu koko altaan pituudelta. Käynti pukukopeilta altaalle on alkujaan suunniteltu tapahtuvaksi eteläjulkisivun molemmissa päissä olevien betoniportaiden ja näihin liittyvien jalkojen huuhtelualtaiden kautta. Varastotilat ja käytöstä poistetut wc-tilat sijaitsevat pohjakerroksessa hyppytorniin alla.

Historia

Vuonna 1955 valmistunut rakennus on säilyttänyt alkuperäisasunsa ilman ulkoasuun tehtyjä mainittavia muutoksia. Pohjakerrokseen liittyvät wc-tilat, samoin kuin eteläsivun pukukopit on nykyisin poistettu yleisön käytöstä. Muutoin rakennus toimii kesäisin edelleen alkuperäiskäytössään.

Arviointi

Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti, rakennustaiteellisesti, maisemallisesti sekä säilyneisyyden kannalta arvokas.

Arkkitehti Ilmari Niemeläisen suunnittelema Rauman maauimala on Suomen oloissa poikkeuksellinen rakennustyyppi: se kuuluu maamme suhteellisen harvoihin 1950-luvulla rakennettuihin ratamaauimaloihin. Rakennustaiteellisesti uimala hyppytorneineen edustaa havainnollisesti aikakauden korkeatasoista, modernismiin pohjautuvaa julkista urheilulaitosrakentamista. Rakennus on säilyttänyt alkuperäisasunsa ilman ulkoasuun tehtyjä mainittavia muutoksia. Otanlahden rannan tuntumassa ja Suvitien kupeessa sijaitseva kohde on myös maisemallisesti merkittävä. Rakennus on liittynyt ja liittyy edelleen oleellisenä osana kaupunkilaisten, varsinkin nuorten, vapaa-ajanviettoon ja urheilutoimintaan.

Luokka A: Eriyksen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

Huoltorakennus

Kuvaus

Matala, satulakattoinen, puurakenteinen kioski- ja pukusuojarakennus perustuu taitteiseen pohjaratkaisuun. Sisäänkäynti ja kioski sijoittuvat keskeisesti rakennuksen taitekohtaan, kun puolestaan pukukopit ja vaatesäilytys on sijoitettu pätyihin. Nauhaikkunat lisäävät kevyttä, horisontaalista yleisilmettä.

Historia

Rakennuksen pohjaratkaisu perustuu arkkitehti Ilmari Niemeläisen vuonna 1950 laatimaan luonnokseen. Tässä suunnitelmassa huoltorakennukseen liittyy kulmittain kahdessa tasossa oleva sauna- ja suodatinkoneistorakennus, jota ei kuitenkaan ole toteutettu. Huoltorakennus on toiminut ranta-alueen portti-, vaatesäilytys- ja kioskirakennuksena, jonka kautta kulku sekä uimarannalle että maauimalaan oli järjestetty. Rakennukseen on 1980-luvulla tehty joitakin sisätilamuutoksia kioskiin liittyen. Kioskin poistuttua käytöstä rakennuksen eteläpää on ollut Rauman seudun melojien käytössä 2000-luvun vaihteesta lähtien. Pohjoispää toimii edelleen kesäaikaan yleisön pukusuojakäytössä ja rantavahtien taukotilana.

Arviointi

Kulttuurihistoriallisesti, maisemallisesti sekä säilyneisyyden kannalta arvokas.

Arkkitehti Ilmari Niemeläisen suunnitelman pohjalta toteutettu puurakenteinen kioski- ja pukusuojarakennus kuuluu olennaisena osana maauimalakompleksiin. Se on säilyttänyt hyvin alkuperäisasunsa. Kaupunkikuvassa rakennus liittyy kiinteästi Suvitien tiemaisemaan.

Luokka A: Erityisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.

FÅFÄNGAN ALUEEN RAKENNUKSET JA ARVOLUOKAT

KOHDE	RAKENNUKSET	RAKENNUSVUOSI	ARVOLUOKKA
1. Kesäteatteri	huoltorakennus katsomo	1977 1977 (2007)	- -
2. Kiikartorni		1992	-
3. Lehtola	huvilarakennus sauna venevasa vierasmaja	nykyasu 1920-30-luku 1930-40-luku ? 1920-30-luku ? nykyasu 1940-50-luku	A B C C
4. Merijakamo		1987	-
5. Merikylpylä		1917 (1970)	B
6. Merikylpylän saunat	hirsisauna huoltorakennus 1 huoltorakennus 2 sauna- ja kerhohuonerakennus	1969 nykyasu 1977 1910-20-luku 1963	- C B B
7. Merikylpylän tanssilava		1953 (1971)	A
8. Nokan torppa	käymälä päärakennus sauna varasto	1900-luvun alkupuoli 1850-luku (1924) 1900-luvun alku ? 1920-30-luku ?	A A C A
9. Pumppuasema		1955	-
10. Rauman maauimala	huoltorakennus maauimala	1955 1955	A A

Arvoluokat

- A. Erityisen merkittävä rakennus, joka on oman aikansa rakennustavan todistusvoimainen edustaja ja kaupunkikuvan kannalta tärkeä. Säilytettävä.
- B. Merkittävä rakennus. Tärkeä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja ympäristön kannalta. Säilytettävä.
- C. Rakennus, jolla on merkitystä alueen historian ja/tai ympäristön kokonaisuuden kannalta. Säilyttäminen suotavaa.

LÄHTEET

Kirjallisuus

Heino Ulla: Rauma, idylliä ja tehokkuutta 1875 - 2000. Rauman kaupunki 2002.

Malmsten Markku (toim.): Rauman Työväen Urheilijat 1929 - 1989. RTU 1989.

Nuotio Olli: Se lailnem Betäjäs. Suvissi Rauma muistoi. Rauma 1995.

Lähteenoja, Aina: Rauman kaupungin historia II. Länsi-Suomen kirjapaino Oy, Rauma 1932.

Lähteenoja, Aina: Rauman kaupungin historia IV. Länsi-Suomen kirjapaino Oy, Rauma 1939.

Samuli Saarinen: Maauimalat. Turun yliopiston museologian Arjen kulttuurihistoria-kurssin (2003) internet-sivut.

Painamattomat

Fåfånga-työryhmän loppuraportti

<http://www.rauma.fi/ajankohtaiset/F%C3%A5f%C3%A4nga/loppuraportti.pdf>

Fåfångan ranta-alueen palvelutarveselvitys. Santasalo Ky, WSP Finland Oy. Tilaaja: Rauman kaupungin tekninen virasto 24.2.2011.

Arkistoaineisto

Rakennuspiirustukset:

Rauman kaupungin rakennusvalvonnan arkisto

Rauman kaupungin talotoimi

Kartat:

Rauman kaupunginarkisto

Valokuvat:

Rauman museo, valokuva-arkisto